

На основу члана 55.став 5. Закона о водама („Службени гласник РС. број 30/2010,93/2012,101/2016 и 95/2018),члана 84.Закона о ванредним ситуацијама(„Сл.гласник РС“,бр. 111/09,92/11 и 93/12),члана 32. Закона о локалној самоуправи(„Сл.гласник РС“,бр.129/2007 и 83/14,др.закон , 101/16-др.закон,47/2018 и 111/2021-др.закон),Оперативног плана за одбране од поплава за воде другог реда („ Сл. Гласник РС“ бр.117/2023 од 27.12.2023г), прибављеног мишљења, бр.2361/1 од 20.03.2024. год., Јавног водопривредног предузећа “Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ Ниш) и члана 40,став 1,тачка 32, Статута општине Босилеград,(Сл.Гласник града Врање,бр.3/19) Скупштина општине Босилеград, на седници одржаној дана године, донела је

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН

ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА НА ВОДАМА II РЕДА НА ТЕРИТОРИЈИ

ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД ЗА 2024.године

БОСИЛЕГРАД, фебруар, 2024

С А Д Р Ж А Ј

II ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

- Правни основ за израду ОП за водотоке II реда
- Природни комплекс (рељеф, климатске карактеристике, хидролошке карактеристике, педолошке карактеристике.)
- Хидрогравска мрежа на подручју општине Босилеград
- Геоморфолошке карактеристике сливова и морфолошке карактеристике бујичних водотока.
- Постоеће стање уређености бујичних водотока на ширем подручју Босилеград.
- Досадашње активности на одбрани од бујичних поплава на подручју Босилеград.
- Карактеристике бујичних поплава.

II ПРОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ

- Анализа угрожаности од поплава бујичних водотока приобалног подручја.
- Оцена угрожености приобалног подручја од поплава бујичних водотока.
- Опис процедуре идентификације степена угрожености појединих приобалних подручја од поплава бујичних водотока.
- Систематизација информација и податке о угрожености појединих локација на ужем подручју Босилеград од бујичних поплава.

III МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА

- Радови на заштити од ерозија.
- Критеријуми за проглашење одбране од поплава.
- Заштита и спасавање од поплава и несрећа на води и под водом.
- Систем веза у спровођењу одбране од поплава.
- Евакуација и спасавање становништва.
- Процена штете од поплава.
- Финансирање одбране од поплава.
- Начини руковођења и спровођења мера у одбрани од поплава
- Начин деловања у случају поплаве на одређеној деоници водотока
- Структура и стање механизације у општини за одбрану од поплава у редовне и ванредне одбране од поплава.
- Обим и првенство учешћа предузећа-установа.
- Превентивни радови за спровођење одбрана од поплава на територији општине Босилеград за воде II реда за 2024. године у оперативном плану
- Трошкови спровођења оперативног плана.
- Лице задужено за евидентирање поплава на подручју локалне самоуправе.
- Списак руководиоца одбране од поплава за општину Босилеград.
- Списак повереника и заменика цивилне заштите у Месним заједницама у општини Босилеград.
- Карта

ОПЕРАТИВНИ П Л А Н
ЗА ОДБРАНУ ОД ОД ПОПЛАВА НА ВОДАМА II РЕДА НА ТЕРИТОРИЈИ
ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД ЗА 2024. године

ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ОП ЗА ВОДОТОКЕ II РЕДА

Правни основ за доношење Плана заштите од поплава за 2024. годину за територију Општине Босилеград садржан је у:

- Закон о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/12, 101/16 и 95/2018);
  - Закон о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009, 92/11 и 93/12);
  - Оперативни План одбране од поплава за 2024. годину – донет Наредбом Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде („Сл. гласник РС“ бр. 117/23 од 27.12.2024. године)
  - Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07 и 83/14-др. закони) члан 32 и
- и члана 40, став 1, тачка 32, Статута општине Босилеград, („Сл. гласник града Врање, бр. 3/19)

Закон о ванредним ситуацијама је унео низ промена у досадашњи систем одбране од поплава, као једне од ванредних ситуација. Од припреме, до оперативне одбране од свих ванредних ситуација, главна улога је додељена, од Републике до општине, Штабовима за ванредне ситуације, а заштита и спасавање је једна од дужности тих штабова.

Одбрана од поплава је поверена следећим субјектима:

- Сектор за ванредне ситуације МУП-а Србије;
  - Министарство пољопривредеи заштите животне средине – Републичка дирекција за воде;
  - Јавна водопривредна предузећа;
  - Локална самоуправа.

Одредбом члана 55. Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр .30/2010, 93/12, 101/16 и 95/2018) прописано је:

„Оперативни План за воде II реда доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз прибављено мишљење јавног водопривредног предузећа.“

Поступајући у смислу члана 55. став 4. Закона о водама надлежни орган за послове водопривреде Општинске управе општине Босилеград урадио је Нацрт Оперативног плана за воде II реда за територији општине Босилеград за 2024. годину и исти након прибављеног мишљења Јавног Водопривредног Предузећа бр. од године, доставља СО-е Босилеград на доношење.

I Опште карактеристике

Општина Босилеград је смештена у Пчињском округу, на крајњем југоистоку Србије и обухвата површину од 571 km². Територија општине простире се од Бесне кобиле на западу до Милевске планине, која је на истоку на бугарској граници, као и од планине Варденик на северу до границе са Р Македонијом на југу. Са општином Сурдулица граничи на северу, са Републиком Македонија на југу у дужини од 9 км, на истоку и југоистоку са Р Бугарском, на западу са општином Врање и на југозападу са општином Трговиште. Седиште Општине је насеље Босилеград.

ПРИРОДНИ КОМПЛЕКС

Рељеф.

Цела територија Општине улази у састав планинске области Крајиште, која се простире са обе стране српско-бугарске границе.

На основу надморских висина геоморфолошких облика, рељеф општине Босилеград можемо поделит на брдско-планински источни (источно од реке Драговиштице) и планински западни део (западно од Драговиштице и њене притоке Добродолског потока). У западном делу дижу се планине: Црноок (1881м), Валози (1829м), Варденик (1875м), Бесна кобила (1922м), Милевска планин (1736м) Дукат-Беле воде (1828м) Јурук (1706м), Оштра чука (1696м) и Доганица (1621м). Све наведене планине су са врховима испод снежне границе, тако да се на врховима данас не примећују ледничке форме. Источни део је нижи: Славче (979м), Бели брег (1407м) Жеравино (1335м), Кремиково, Лештава, Рамни дел, Крстато дрво и др.

У целој општини постоји само једна готово равна територија. То је Босилеградска котлина. Представља спуштени део Родопске масе. Обод котлине је изграђен од старих стена, а дно од неогених седимента. У њој је током неогена постојало језеро, што потврђују и до данас сачувани седименти. Затворена је планинама Рисовица са севера, Рамни дел и Лештава са североистока, Кремиково са истока и Рајчиловски рид са запада. Дуга је просечно 5,5 км и средње ширине 1,5 км. Сужава се на југоистоку, њена надморска висина варира од 730 метара на северу, а код града Босилеграда до 660 метара, са нагибом од око 15%.

Климатске карактеристике

Највећи део територије општине Босилеград преко 90 % се налази изнад 700 метара надморске висине, тако да је клима углавном планинска. Овде долази до мешања две климатских зона : Медитеранске са Егејског и Црног мора и Евросибирске са Сибира и Карпата.

Клима општине Босилеград је изражена са дугим и хладним зимама и топлим и сувим летима. Пролеће је хладније од јесени. Динарски планински систем изолира Балканско полуострво од утицаја климе Јадранског мора.

Падавине

Падавине на територији општине су умерено обилне. Просечне годишње количине падавина у општини Босилеград варирају од 600-700 мм (просечно 626,7 мм).

Ветрови на подручју општине су веома разноврсни, како по правцу, тако и по интензитету. Они зависе од правца пружања планинских венаца, рашчлањености рељефа, надморске висине.

У пролеће је доминантан јужни ветар. Остали ветрови североисточни, источни, су разлог за брз пад температуре у зимском делу године. Због правца пружања ветрови

су добили локалне називе па се тако источни ветар назива Совијанино, јужни - Жешкио, Југо и западни -Западњако.

Хидролошке карактеристике.

Све реке у оквиру општине Босилеград чине речну мрежу, у којој улази још и Лисинско језеро. Главна река у речном систему општине је река Драговиштица, која је од става Божичке и Љубатксе реке до клисуре код села Рибарци уствари Босилеградска котлина. На подручју општине постоје следеће природно-предеоне целине:Караманичка,Злидолка,Дукатска,Ржанска,Мусуљска,Божичка,Лисинска,Љубатска, Јарешничка и Голема (Бранковска река).

Мањи и већи потоци су: Добридолски, Изворски, Сушички, Бреснички, Козлодолски, Латковдолски, Колчогарински и Барски поток.

Драговиштица настаје западно од Босилеграда код локалитета Воденици (740 метара надморске висине), Божичка река након изласка из Градишта се спаја са Љубатском реком и одатле настаје река под именом Драговиштица. У почетку она улази у уску клисуру, касније долази до ширења и ту почиње Босилеградско-рајчиловска котлина. Код града Босилеграда, у реци, са леве стране, улива се Добридолски поток (извире на југозападним падинама Милевске планине). Након 1,5 км од ушћа Добродолског потока, река Драговиштица прима, са своје леве стране, поток Изворштица. На крају котлине, код села Радичевци, Драговиштица прима са леве стране поток Сушица. Од села Радичевци низводно Драговиштица поново улази у клисуру. У селу Млекоминци, са десне стране прима поток Буцаљевска река. Даље 9 км од Босилеграда, такође са десне стране прима Бресничку реку. Највећа притока реке Драговиштице је Бранковска река која се улива 12 км јужно од Босилеграда. Након ушћа Бранковске реке, Драговиштица напушта територију општине Босилеград, односно Републику Србију.

Лисинско језеро се налази 12 километра северозападно од Босилеграда, код села Доња Лисина. Насута је брана комбинованог типа, којом су Лисинска река и Божичка река преграђене у Лисинско вештачко језеро. Саграђено је као секундарна акумулација Власинског језера. Налази се на висини 970 метара. Грађено је 6. година, од 1972.године до 1978.године. Језеро је дуго 3,5 километра и има запремину 9,3 милиона м³.Језеро има вишеструку намену-користе за производњу електричне енергије, за риболов и рекреацију.

2.5. Педолошке карактеристике

Земљишта која се јављају у оквиру општине Босилеград су алувијална, скелетна и скелетоидна земљишта, гањаче, планинска црница, мочварна (барска) земљишта и антропогена тла.

Гањаче су земљишта обично распрострањена у прелазној полупланинској климатској зони, између 700-1500 метара надморске висине.Гањаче су земљишта листопадне вегетације, то су земљишта смеђе боје.Имају око 5% хумуса, те спадају у веома плодна тла.

Планинске црнице јављају се на билима и висоравнима са благим нагибом, равним површинама и плитким депресијама субалпског и високог-планинског појаса планине Црноок, Валози, Милевске планине, Бесне Кобиле.То је земљиште травнатих површина планина, изнад 1500 метара надморске висине.Планинске црнице су смеђе

до црне боје, састоје од камене ситнежи (скелета), прашине и органских материја. Површине планинске црнице се најчешће користе за напасање стоке у летњим периоду године.

Мочварна земљишта су настала тамо где су земљишта из било којих разлога прекомерно влажна. Налазе се на територији општине Босилеград, углавном око токова већих река (Драговиштица, Бижичка, Љубатска, Бранковска река).

Алувијална земљишта настају рецентним таложењем речних наноса шљунка, песка и муља. Јављају се у ужем или ширем појасу средњих и доњих токова Драговиштице, Бранковске и Љубатске реке.

Делувијална земљишта настају ерозијом и преносом растреситог материјала из виших у ниже терене, осипањем земље природом гравитацијом, обрадом, деловањем кише.

Антропогена земљишта су постала битним променама примарно педогенетскох својства земљишта. Те промене настају утицајем производне активности човека.

ХИДРОГРАФСКА МРЕЖА НА ШИРЕМ ПОДРУЧЈУ БОСИЛЕГРАДА

На територији општине Босилеград постоје четири сливна подручја: Сливови Гламинске реке, Драговиштице, Љубатске реке и Божичке реке. На саставу Божичке и Лисинске реке изграђено је вештачко акумулационо језеро Лисина. Сви водотокови на територији општине су усмерени ка Струми и Егејском мору, изузев Божичке и Лисинске реке и део слива Љубатске реке, који се преко Лисинског језера усмеравају ка Власинском хидроакумулационом систему. Подручје је богато и подземним врло slabим минералним водама.

ГЕОМОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СЛИВОВА И МОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БУЈИЧНИХ ВОДОТОКА

Горњи делови сливова већине бујичних водотока припадају брдским подручјима, са релативно великим падовима слива и речног корита. С друге стране, доњи токови се налазе у равничарским зонама - долинама река у које се бујични водотоци уливају. Као што је познато, најважнији геоморфолошки фактор који утиче на генезу великих вода је пад речног слива. Слив реке Драговиштице и њених притока има сложено геолошку грађу. Према литостратиграфском саставу најзаступљеније су стене палеозоика, палеогена и нешто мање креде. Доминантно развиће имају хлорит-мусковитски шкриљци који заузимају централни део слива, унутар којих су пробоји кварцлатита. У инжењерскогеолошком погледу, ове стенске масе су захваћене процесима деградације и површинског распадања, стварајући тако добру подлогу развоју процеса спирања и јаружања на дисецираним деловима терена. Овакви процеси довели су до формирања великог броја јаруга и узаних поточних долина са сталним површинским токовима који у периоду интензивних падавина или топлења снега прелазе у бујичне токове. У челенкама ових токова или на ободним странама јављају се и извори мале издашности. За разлику од шкриљаца, већу отпорност на дејство атмосферичке вода имају кварцлатити, плагмогранити и гранити, који се јављају у средишњем и ка периферном делу слива. Удружени са њима су и гранодиорити, који у односу на њих имају већи степен деградације. Осим ових стена, периферни део слива изграђен је и од лискунских парастена, амфиболских метаморфита и серицит-графитских, односно серицит-хлоритских шкриљаца, чија су инжењерскогеолошка својства у основи иста хлорит-мусковитским шкриљцима. Овој групи стена припадају и туфови палеогене старости. Тој старосној групи припадају и моласе од којих је изграђен доњи део слива. У овом делу слива значајно развиће имају и микашисти и

лептинолити, који такође подлежу деградационим променама. Јављају се заједно са кварцитима и делимично са метаморфисаним дијабазима. На овом подручју развијене су и кредне брече, које се јављају са одломцима лапораца у ободном делу алувијалне равни реке Драговиштице. Са становишта стабилности терена, анализирани стенски комплекс, може се третирати као условно стабилан са изражајним инжењерскогеолошким појавама у површинској деградационој зони. Ове појаве се манифестују у облику клижења, јаружања, осипања терена и одкидања стеновитог материјала ка нагнутим речним долинама и поточним странама јаруга. Развоју ових ерозионих процеса доприноси и тектонска предиспонираност терена, изражена у појави предпостављених и утврђених раседних структура. Хидрогеолошки посматрано стенски комплекс припада слабодопрпусним до водонепропусним стенским масама. У долини реке Драговиштице и њеним притокама формирана је узана алувијална раван, односно долина, изграђена од крупног шљунковито-песковитог и волутичног материјала. Петрографски посматрано овај материјал је створен механичким радом речног тока реке Драговиштице и њених притока и који минералошки припада околним стенама.

Продукција овог наноса је врло изражена на местима где транспортна моћ тока опада. Све ове појаве указују на еродибилност речног тока, а такође и на еродибилност речног слива, што захтева спровођење антиерозионих мера и радова на терену.

ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ УРЕЂЕНОСТИ БУЈИЧНИХ ВОДОТОКА НА ШИРЕМ ПОДРУЧЈУ БОСИЛЕГРАДА

Генерална карактеристика скоро свих бујичних водотока на подручју Босилеград јесте врло велика неуређеност и лоше еколошко стање. Оваква, веома неповољна ситуација проузрокована је интеракцијом природних и антропогених фактора. Природни фактори се углавном манифестују бујањем вегетације у кориту и на обалама водотока, као и ефектима проласка таласа великих вода. Поломљено дрвеће и грање, које се проноси у челу таласа великих вода, задржава се на постојећој вегетацији у речном кориту. Тиме се стварају природне баријере, које у великој мери смањују пропусни капацитет корита.

Утицај антропогених фактора на стање уређености бујичних водотока на подручју општине Босилеград манифестује се на два начина – пасивна и активна. Пасиван антропогени утицај се односи на одсуство било каквих мера и радова за отклањање негативних ефеката природних процеса. Не врши се никакво чишћење, уклањање или проређивање вегетације у речном кориту и на обалама. После проласка таласа великих вода, не предузимају се мере за уклањање створених баријера у речном кориту. Другим речима, ништа се не чини у циљу побољшања услова пропуштања великих вода и смањења ризика од поплава.

Најнегативнији антропогени утицај на стање уређености бујичних водотока на подручју општине Босилеград односи се на активно, директно погоршање постојећих природних услова. Пример таквих активности је стварање дивљих депонија у коритима бујичних водотока. На основу детаљног теренског рекогносцирања сливова бујичних водотока на подручју Босилеград дошло се до поражавајућег закључка да већина водотока депонија отпада у речном кориту.

Дивље депоније отпада у коритима бујичних водотока, које садрже све могуће предмете из домаћинства (од ситнијих предмета, преко беле технике, до аутомобила) имају веома негативне хидротехничке и еколошке ефекте.

Са хидрауличног аспекта, депоније отпада проузрокују драстично смањење пропусне моћи корита и тиме знатно увећавају ризик од поплава. Са еколошког аспекта, депоније отпада представљају директан атак на природну и животну средину. У оквиру овог плана, не може се улазити у узроке оваквог стања водотока на подручју Босилеграда, нити у могућности и услове решавања ових комуналних и еколошких проблема. Генерално посматрајући, сасвим је извесно да се морају предузимати акције едукације и подизања еколошке свести становништва. С друге стране, неопходно је побољшање комуналног стандарда, изградњом прописних санитарних депонија. У сваком случају, проблем дивљих депонија на подручју Босилеграда је веома озбиљан и захтева ургентно решавање, уз ангажовање свих политичких, социјалних и комуналних институција и активну партиципацију становништва.

Упоредно посматрајући хидрографску мрежу и положај насеља на ширем подручју Босилеграда, може се закључити да се велики број насеља налази у близини бујичних водотока. Међутим, са аспекта заштите од бујичних поплава, срећна је околност да се највећи делови насеља налазе изван потенцијалних плавних зона бујичних водотока. То је посебно карактеристично за старије делове сеоских насеља. Очигледно је да се оваква ситуација може објаснити народном мудрошћу и вековним искуством, јер је народ памтио поплаве и схватао да је безбедније градити куће на мало вишем терену, на ободу речних долина.

У новијем временском периоду (а нарочито последњих двадесетак година) јавља се тренд изградње кућа у непосредној близини речних обала. За потпуније објашњење ове појаве би била потребна озбиљнија социолошка и економска анализа. Међутим, вероватно се основни разлози насељавања речних приобаља односе на слободан простор и близину саобраћајница.

Естетски разлози, као и атрактивност водених површина, сасвим сигурно су маргинални (јер се, иначе, речна корита не би у тој мери загађивала депонијама отпада). Треба истаћи да је тренд изградње кућа у непосредној близини речних обала нарочито карактеристичан за приградска насеља. Све то указује на значај урбанистичког планирања, као и едукације становништва о опасности од бујичних поплава.

Изградња стамбених и привредних објеката у непосредној близини корита бујичних водотока има двоструке негативне ефекте. Заузимањем приобалног појаса поред реке, битно се отежавају услови будуће регулације водотока. С обзиром на минималне димензије постојећих корита, једна од основних регулационих мера се састоји у проширењу природног корита. У случају изграђених објеката поред самог корита, регулација водотока је скоро немогућа без њиховог рушења. С друге стране, близина стамбених објеката поред водотока знатно повећава штете од поплава. Као и у случају дивљих депонија отпада, и проблем изградње у непосредној близини водотока мора се решавати уз ангажовање свих политичких, социјалних и комуналних институција и активну партиципацију становништва.

Изградњом мостова преко водотока, минималне пропусне моћи (често са стубовима у кориту), као и инсталирањем водоводних цеви, електричних каблова и осталих уређаја у протицајном профилу корита, стварају се уска грла на водотоку. На овим местима долази до заглављивања и акумулирања свих отпадних предмета (природног и антропогеног порекла) који се проносе у таласима великих вода. На тај начин се ствара допунски успор нивоа великих вода, који може значајно повећати

обим и штете од поплава. Као и у претходним случајевима, и овај проблем се мора решавати уз ангажовање свих релевантних субјеката.

Неуређеност путне инфраструктуре, уз недостатак кишне и фекалне канализације и путних јаркова, нарочито у стрмијим деловима насеља, узрокује отицање бујичних вода по површини путева, ерозију земљишта и акумулацију знатних количина наноса у у низводном делу.

Изградња пропуста на местима укрштања водотока и саобраћајница, са недовољним капацитетом за велике воде, проузрокује честа загушења, изливања и прекиде саобраћаја. Овај проблем је уочен на већини сеоских путева, који су грађени мимо стандарда и прописа. Решење овог проблема је могуће само потпуном реконструкцијом свих пропуста са недовољном пропусном моћи.

Услед веће излучене количине падавина од 60 mm па навише може доћи до пуњења односно препуњавања вештачког језера у Горњој Лисини, те се вода из Лисинског језера испушта низводно, где се услед повећања прилива повећа и нивоа воде Лисинске реке те долази до изливања воде и одношења делова пољопривредног земљишта, а становништву се наносе материјалне штете.

Када се затвори одводни канал у Горњој Љубати који пуни Лисинско језеро, долази до повећања нивоа Љубатске, Црноштичке, Дукатске реке а самим тим и Драговиштице јер се она формира од ових река и горе наведене Лисинске реке, може доћи до наноса и излива где страда пољопривредно земљиште низводно са леве и десне стране обала горе наведених река, те се наносе огромне штете становништву на пољопривредном имању. У том случају се препоручује изградња насипа на приобалном делу као одбранбени део од поплава.

ДОСАДАШЊЕ АКТИВНОСТИ НА ОДБРАНИ ОД БУЈИЧНИХ ПОПЛАВА НА ПОДРУЧЈУ БОСИЛЕГРАДА

Водотоци на територији општине Босилеград, углавном су са бујичним хидролошким режимом. Поплаве на овим водотоцима су специфичне, јер у формирању и кретању бујичног таласа (са осталим пратећим феноменима као што су бујична лава, одрони, клизишта) учествује не само речно корито већ и слив. Због неуређености, ови водотоци проузрокују највеће штете на градској територији (насељима, саобраћајној и другој инфраструктури, пољопривредном земљишту). За одбрану од поплава на овим водотоцима није довољно само уређење речног корита, већ је потребно радове и мере проширити и на сливно подручје.

У заштити од поплава на малим водотоцима на територији Босилеграда примењивани су различити типови објеката у циљу заштите насељених места, привредних објеката, саобраћајница и пољопривредног земљишта. Зависно од садржаја брањеног подручја, типови објеката пасивне заштите су били: класични одбрамбени објекти (насипи), регулација "градског" типа кроз поједина насеља или "пољског" типа, за заштиту пољопривредног земљишта.

Објекти за активну заштиту од поплава су слабо заступљени. Поред тога, на неким регулисаним деоницама водотока степен заштите је умањен због неадекватног одржавања.

У прошлости су вршени обимни радови на противерозионом уређењу сливова у виду пошумљавања, затрављивања, контурне обраде њива, итд. Међутим, данас се

ништа не ради на унапређивању стања, као ни на одржавању постигнутог нивоа уређења.

Карактеристике ових водотока и њихових сливова намећу потребу за сталном одбраном од поплава и уређењем бујичних водотока.

Неуређеност бујичних токова и њихових приобаља ствара добрим делом услове за појаву клизишта на иначе нестабилном и еродибилном терену.

У области регулисања водотокова у циљу заштите од поплава извршени су регулациони радови на реци Драговиштица и Добродолски поток. Степен заштите се базира на условима из водопривредне основе Р. Србије, а усклађен је са прописаним повратним периодом за рачунску велику воду.

Река Драговиштица је регулисана кроз Босилеграду дужини од око 1400 м, а Добродолски поток је регулисан кроз Босилеград на деоници дужине око 1300 метара и двогубог је профила.

У циљу заштите од поплаве, потребно је наставити радове на регулацији притока реке Драговиштица и потока Добри дол, као и заштити све потоке и канале који пролазе кроз насење од ненаменског коришћења. Битно је и поштовање свих важећих прописа приликом пројектовања и изградње хидротехничких објеката (канала, мостова, пропуста). Уз ове радове и остале активности (редовно чишћење речних токова, уклањање препрека, уклањање растиња, стабла и чврстог отпада), знатно ће се побољшати стање и умањити штете од евентуалних поплава.

У насељу Рајчиловци потребно је регулисати долину „Браиловштица“ од државног пута Босилеград-Рибарци до реке Драговиштице у дужини од 650 м. У 2016. години завршено је још 50 м у вредности од 500.000 динара, те је потребно у овој години довршити преосталих 600 м за шта су потребна средства у износу од око 9.500.000 динара.

У 2017. г довршен је пројекат регулисања долине „Лалош“ у с. Рајчиловци у дужини од 140 метара у износу од 2.000.000,00 динара. У 2015 години изграђене су три депонијске преграде и урађена регулација у дужини од 150 м, у 2019 години завршено је преосталих 110 м у вредности од 1.800.000 динара.

На истој долини од државног пута Босилеград-Рибарци, у с. Рајчиловци према цркви у 2017 години, урађена је регулација у дужини од 850 метара, а у 2019 години су урађена још 450 метара.

На потоку Латков – дол у Горњој Љубати 2010 год. изграђен је потпорни зид са једне стране у дужини од 30 метара, треба урадити и с друге стране како би се заштитиле куће сеоских домаћинстава. Овде треба уградити око 45 м³ бетона, што вредносно износи око 600.000 динара

КАРАКТЕРИСТИКЕ БУЈИЧНИХ ПОПЛАВА

Основно обележје поплава на бујичним водотоцима произлази из специфичне динамике бујичних феномена. Карактеристична генеза и брза концентрација великих вода у бујичним сливовима онемогућава примену класичних хидротехничких принципа и метода одбране од поплава. Уобичајени приступ одбрани од поплава на

већим рекама, са увођењем степена редовне и ванредне одбране, није могуће применити код водотока са бујичним хидролошким режимом. Нагли надолазак и кратко трајање великих вода најчешће не остављају довољно времена ни за проглашење одбране од поплава (која никада не може бити редовна, већ само ванредна). Нажалост, код нас се у већини бујичних поплава не предузимају никакве мере активне одбране, већ се све своди на пасивно санирање последица поплаве.

С обзиром на карактер и динамику бујичних процеса највећи значај имају превентивне мере заштите. Основни циљ превентивних мера заштите од поплава на бујичним водотоцима састоји се, с једне стране, у смањењу вероватноће изливања великих вода, а с друге стране, у редукцији потенцијалних штета од поплава. Имајући у виду фундаменталну особину малих водотока – нераздвојну повезаност феномена у сливу и речном току, превентивне мере заштите од поплава на бујичним водотоцима морају обухватити просторну целину водотока, приобаља и слива.

II ПРОЦЕНА УРОЖЕНОСТИ

АНАЛИЗА УГРОЖЕНОСТИ ОД ПОПЛАВА БУЈИЧНИХ ВОДОТОКА ПРИОБАЛНОГ ПОДРУЧЈА ТИХ ТОКОВА

С обзиром на природну несагласност хидролошких карактеристика слива и морфолошких фактора водотока, изливања великих вода из речних корита спадају у нормалне природне процесе. Међутим, са практичног аспекта није битно само питање да ли се нека река излива или не, већ су од највећег интереса оцене угрожености приобалног подручја, обима плављења и потенцијалних штета од поплава.

Сасвим је извесно да се код свих бујичних водотока на подручју Босилеград повремено догађају изливања великих вода из речних корита. Међутим, обим плављења појединих водотока се битно разликује, у зависности од природних геоморфолошких карактеристика слива и морфолошких параметара водотока. Код неких водотока се изливања великих вода дешавају на већој дужини и са већим плавним зонама, док су код других водотока изливањима захваћени само кратки потези, са малим обимом плављења.

Поред природних чинилаца, на обим плављења могу битно утицати већ поменути антропогени фактори - стамбени и привредни објекти у непосредној близини корита бујичних водотока, мостови преко водотока, минималне пропусне моћи (често са стубовима у кориту), инсталирање водоводних цеви, електричних каблова и осталих уређаја у протицајном профилу корита и др. Утицај антропогених фактора на обим плављења је различит код сваког од бујичних водотока на подручју Босилеград.

Приступ одбрани од поплава бујичних водотока у највећој мери зависи од оцене угрожености приобалног подручја, његове намене и обима потенцијалних штета од поплава. Са тог аспекта, од највећег је значаја питање да ли је посматрано подручје насељено или не. У случају насељеног подручја, локално становништва је директно заинтересовано и врло мотивисано за одбрану од поплава. С друге стране, у случају ненасељеног подручја, мотивација за одбрану од поплава је слабија, без обзира на то што штете не морају бити безначајне. Поред тога, треба имати у виду чињеницу да је много теже организовати одбрану од поплава без присутног становништва. То је посебно важно код бујичних водотока, због динамике феномена, када је тешко организовати и довести људе на неко удаљено место, изван насеља.

ОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ ПРИОБАЛНОГ ПОДРУЧЈА ОД ПОПЛАВА БУЈИЧНИХ ВОДОТОКА

Критеријуми за оцену угрожености приобалног подручја од поплава бујичних водотока се морају заснивати на упоредном разматрању утицаја природних и антропогених фактора. Имајући у виду велики број ових фактора и њихову варјабилност, за квантифицирање њиховог утицаја и значаја извршено је глобално разврставање према утицајима природних и антропогених фактора на угроженост приобалног подручја од поплава бујичних водотока.

При томе је оцена вршена према:

- утицају природних фактора на степен угрожености од бујичних поплава и то
  1. Хидролошки фактори (површина слива)
  2. Геоморфолошки фактори – дужина (L) и ширина речне долине (B)
  3. Биолошки фактори (присуство вегетације у речном кориту и на обалама)

- утицају антропогених фактора на степен угрожености од бујичних поплава
  4. смањење протицајног профила мостова и пропуста
  5. Објекти у речном кориту који изазивају редукцију протицајног профила (прелази цевовода и осталих инсталација)
  6. Објекти на обалама (стамбени и привредни објекти)
  7. Депоније отпада

- према намени и вредности приобалног подручја и обиму потенцијалних штета од поплава
  8. ширина речне долина,
  9. пољопривредне површинама, без стамбених и привредних објеката ознака
  10. стамбени и мањи привредни објекти
  11. значајни привредни објекти
- угроженост саобраћајница од поплава бујичних водотока
  12. Локални путеви
  13. Регионални путеви
  14. Магистрални путеви и железничке пруге

ОПИС ПРОЦЕДУРЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ СТЕПЕНА УГРОЖЕНОСТИ ПОЈЕДИНИХ ПРИОБАЛНИХ ПОДРУЧЈА ОД ПОПЛАВА БУЈИЧНИХ ВОДОТОКА

Идентификација степена угрожености појединих приобалних подручја од поплава бујичних водотока извршена је на основу детаљног рекогносцирања целог подручја Босилеград – свих општина и свих месних заједница. У току теренског рекогносцирања, вршена је перманентна идентификација свих насеља и свих бујичних водотока, помоћу карата у размери 1:25.000 и на основу разговора са локалним становништвом. Поред тога, добијене су и информације о угрожености подручја од поплава бујичних водотока на основу анкетања по месним заједницама.

Детаљно теренско рекогносцирање подручја Босилеград, у циљу идентификације степена угрожености појединих приобалних подручја од поплава бујичних водотока, обухватило је следеће активности:

- припремни разговори са представницима општина и месних заједница, одговорних за проблематику одбране од поплава;
- достављање анкетних листова представницима месних заједница у заједници са општинским штабом Босилеград
- прикупљање попуњених анкетних листова са запажањима представника месних заједница о проблемима које изазивају бујични токови
- анализа добијених анкетних листова из месних заједница о проблематици одбране од поплава;
- обилазак свих насеља у долинама бујичних водотока и потенцијалним плавним зонама;
- регистровање стања корита и приобаља бујичних водотока;
- фотографисање свих детаља релевантних за одбрану од поплава – мостова, пропуста, објеката у протицајном профилу, објеката поред водотока, депонија отпада и др.

СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ИНФОРМАЦИЈА И ПОДАТАКА О УГРОЖЕНОСТИ ПОДРУЧЈА ОПШТИНЕ ОД ПОПЛАВА БУЈИЧНИХ ВОДОТОКА

Државни пут II Б реда Босилеград-Горња Љубата до Врањске Бање, на делу Босилеград –Горња Љубата услед бујичног тока реке Љубатске дошло је до оштећења, тако да је сужен на 6 места, те је потребно изградити потпорне зидове дужине 45 до 50 m дужних и висине 6 m где предрачунска вредност износи 12.000.000 динара (око 900 м³ бетона). Ово је приоритетно јер би се могло десити да услед бујица у наредном периоду села у овом правцу буду одсечена.

На државном путу II Б реда Две Реке – Дукат - општина Босилеград на Црноштичкој реци према селу Дукат потребно је да се изгради армирано бетонски мост распона 10 m. Вредност овог моста би био око 9.000.000 динара У наставку овог пута према Дукату на овом путу потребно је на још два места изградити мостове распона 6 m. Вредност ових мостова би био по 6.000.000 динара. Досадашњи покушаји да се овим местима уграде цевасте пропусти нису дали резултата јер их при великим водама бујица однесе.

Извршено је санирање армирано бетонског моста на Љубатској реци у селу Доња Љубата који води од центра села према махали Гаштевица, који је оштећен у мајским поплавама 2015. године.

Потребно је изградити регулацију на Лисинској реци кроз центар села на уливу у Лисинско језеро у дужини од 100 m. Процењена вредност овога је 2.500.000 динара.

Злидолска река од села Бранковци према Зли Дол угрожава општински пут те је потребно да се изгради потпорни зид у 20 м и висине 2,5 м. Вредност овог потпорног зида је око 400.000 динара.

На потоку Латков –дол у Горњој Љубати 2010 год. изграђен је потпорни зид са једне стране у дужини од 30 метара, треба урадити и с друге стране како би се заштитиле куће сеоских домаћинстава. Овде треба уградити око 45 м³ бетона, што вредносно износи око 600.000 динара

Хидролошке карактеристике бујичних водотока на подручју Босилеград

Као што је истакнуто, основна карактеристика хидролошког режима бујичних водотока произлази из специфичне динамике бујичних феномена. Карактеристична генеза и брза концентрација вода у бујичним сливовима условљава нагли надолазак и кратко трајање великих вода. Отуда је временска база хидрограма великих вода кратка, као што се може констатовати из прилога на коме су приказани таласи великих вода на неколико репрезентативних бујичних водотока на подручју Босилеграда.

III. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА

У току 2024. године спроводиће се следеће превентивне мере на заштити од поплава: редовно одржавање канала и пропуста на свим критичним местима регионалних и категорисаних путева, где постоји потенцијална опасност од одрона, клизања земљишта и оштећења путева од бујичне воде,

- редовно одржавање (чишћење) канала, пропуста и других објеката који служе за одвођење сувишних атмосферских вода испред стамбених, пословних, и других зграда, дворишта и пољопривредног земљишта,
- забрана бацања отпада и друге врсте депоновања материјала у речна корита, потоке, долине и других места која служе намени природног отицања атмосферске воде,
- планска употреба водних објеката и експлоатација песка,
- обезбеђивање финансијских средстава за изградњу и одржавање речних токова и извођења других радова на заштити од поплава, за ангажовање снага и средстава у примени плана одбране од поплава и санацију последица од поплава,
- Према опеартином плану из 2015 године била је предвиђена изградња наставка регулације реке Драговиштице кроз Босилеград низводно 300 м. од постојеће регулације. Овај пројекат је завршен средствима из донације у 2015. године. Међутим, због заштите трафостанице 110/35 КВ, стамбених и пословних објеката потребно је узводно од изграђене регулације наставити исту у дужини од 360 м. На регулацији(наставак) низводно на реци Драговиштица 2021. године урађена су у дужини од 251,49м, а 2022. године на постојећој регулацији у продужетку низводно урађено је још 500 м, за шта су издати локацијски услови као и грађевинска дозвола.
- Наставак регулације потока Добри дол за 100 метара, како би се заштитили стамбени објекти. На овом потоку регулација је завршена у дужини од око 1,3 км. Предрачунска вредност за наставак ове регулације износи 2.000.000,00 дин.

- Наставак изградње регулације на потоку Изворштица у Босилеграду у дужини од 100м.Овде је саграђено ново насеље од стамбених објеката и пролази пут за Белут,те би се изградњом минор корита заштитили ови објекти и пут од поплаве.Предрачунска вредност износи 2.000.000,00 дин.

Изградњом Лисинског језера узводно од Босилеграда на реци Драговиштица,централни и источни део насеља се налази у зони поплавног таласа.Како је насеље већ формирано,прописивање мере забране даље изградње насеља је несврсисходно,те се мора приступити дефинисању мера заштите угроженог подручја за случај акцидента.Све активности морају бити интегрисане у Систем за осматрање и узбуњивање становништва за ванредне ситуације,преко одговарајућег националног и општинског штаба за ванредне ситуације.У оквиру оперативних планова за ванредне ситуације,као дела система за осматрање и узбуњивање потребно је дефинисати и програме и критеријуме за активирање сигнала за обавештавање и узбуњивање,у складу са тим ће се дати и предлог инсталирања одговарајуће опреме(сигнали и алармни уређаји,телекомуникационевезе),која би перспективно обезбедила ефикасан пренос информација,активирање сигнала,благовремено обавештавање особља на брани,надлежних органа и угроженог становништва,као и покретање припрмних радњи за евакуацију,ако је то неопходно.Сва опрема мора бити обухваћена програмом одржавања и контроле,како прописују важећи стандарди за безбедност,контролу и сигнализацију на брани.

Исто тако у циљу спрећавања што већих штета од поплаве потрбно је урадити,тј.уредити приобална земљишта на следећи подручјима:

-МЗ Босилеград, на реци Драговиштица узводно да се споје још 200 метара до места звано „Воденици“,и даље на Лисинској реци уредити још око 450 м,и на Љубатској реци уредити око 300 м..Предрачунска вредност за изградњу ове регулације износи око 85.500.000,00 дин.

-МЗ Горња Љубата,кроз центар села уредити око 825 м,и додати још 250 м,у правцу државног пута Г.Љубата-Крива Феја и око 300 м од центра села према Лавринском потоку.Предрачунска вредност износи око 27.500.000,00 дин.

-МЗ Доња Љубата,уредити реку кроз центар села у дужини од око 250м.,предрачунска вредност око 5.000.000,00 дин.

-МЗ Доња Лисина,уредити реку кроз центар села у дужини од око 330 м.,предрачунска вредност око 8.250.000,00 дин.

-МЗ Горња Лисина,уредити реку кроз центар села у дужини од око 560 м.,предрачунска вредност око 14.000.000,00 дин.

-МЗ Доње Тламино,уредити реку кроз центар села у дужини од око 250 м.,предрачунска вредност око 5.000.000,00 дин.

-МЗ Горње Тламино,уредити реку кроз центар села у дужини од око350 м.,предрачунска вредност око 8.750.000,00 дин.

-МЗ Бистар,уредити реку кроз центар села у дужини од око 350 м.,предрачунска вредност око 8.750.000,00 дин.

-МЗ Бранковци,уредити реку кроз центар села у дужини од око 500 м.,предрачунска вредност 12.500.000,00 дин.

-МЗ Рикачево,уредити реку у дужини од око 450 м.,предрачунска вредност око 11.250.000,00 дин.

У циљу спрећавања што већих штета од поплава потребно је обезбедити бетонске пропусте ф-1000 и ф-600 и то усвим МЗ и то:МЗ Босилеград 2/4 комада,МЗ Горња Љубата 3/5 ком,МЗ Доња Љубата 3/5 ком,МЗ Мусуљ 2/4 ком,МЗ Барје 2/4 ком,МЗ Плоча 3/6 ком,МЗ Горња Лисина 3/6 ком,МЗ Горња Ржана 3/6 ком,МЗ Доња Ржана 3/6 ком, МЗ Доња Лисина 2/4

ком,МЗ Дукат 4/6 ком,МЗ Црноштица 2/4 ком,МЗ Грујинци 2/4 ком,МЗ Милевци 2/4 ком,МЗ Извор 2/4 ком,МЗ Ресен 2/4 ком, МЗ Бресница 2/4 ком,МЗ Рикачево 2/4 ком,МЗ Зли дол 2/4,МЗ Рибарци 2/4 ком,МЗ Буцаљево 2/4 ком,МЗ Горње Тламино 3/5 ком,МЗ Доње Тламино 3/5ком,МЗ Јарешник 3/6 ком, МЗ Назарица 2/4 ком,МЗ Доганица 2/4 ком,МЗ Голеш 2/4 ком,МЗ Жеравино 2/4 ком,МЗ Рајчиловци 2/4 ком,МЗ Радичевци 2/4 ком,МЗ Белут 2/4 ком,МЗ Бистар 2/4 ком,МЗ Бранковци 3/5ком,МЗ Гложје 2/4 ком,МЗ Млекоминци 2/4 ком,МЗ Паралово 2/4 ком и МЗ Караманица 3/6 комада.Предрачунска вредност за набавку и уградњу бетонских пропуста за све горе набројане месне заједнице износи око 2.540.000,00 дин.

РАДОВИ НА ЗАШТИТИ ОД ЕРОЗИЈЕ

Радови на заштити од ерозија у сливним подручјима бујичних река на територији општине Босилеград,нису планирани од носиоца превентивних мера.

Програмом пошумљавања који реализује ЈП „Србијашуме“ – Шумско газдинство Врање, на индиректни начин планирана је заштита од ерозије, собзиром да је пошумљавање планирано са основним циљем ревитализације шумских површина на подручјима која су била захваћена пожаром и подручја захваћена чистом сечом.

Антиерозивни радови обухватиће техничке радове у сливу и у кориту главног тока и притока (израда попречних објеката – преграда за задржавање наноса, прагова и фиксационих појасева, као и израда ретензионих објеката у сливу (терасице, рустикални зидићи и плетери). Обухватиће и биолошке мере (пошумљавањеи мелиорацију шума и пашњака).

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОГЛАШЕЊЕ И УКИДАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВЕ

Цела територија општине Босилеград према датом попису водотокова за воде II реда, нема услова за обележавање водомерних места, за праћење редовне и ванредне одбране од поплава, а поред тога сви водотокови II реда су бујичног типа, те не постоји услов за праћење пораста или опадање њиховог водостоја.

Одбрану од поплава на територији општине Босилеград на водотоковима II реда проглашава и укида Главни руководилац одбране од поплаве у сагласности са Општинским штабом за ванредне ситуације, а у складу са условима и критеријумима утврђеним овим Оперативним планом и Општим планом одбране од поплава за 2024.годину (,Сл.гласник РС“ бр.117/2023. Од 27.12.2023.год.).

У зависности од степена опасности,одбрана од поплава организује се и спроводи спрема следечих фазама:

1. Редовна одбрана од поплава подразумева одвођење сувишне воде без посебних ванредних радова.

2. Ванредна одбрана од поплава је када канализациона мрежа није у могућности да у задовољавајућем року одведе поплавне воде са пољопривредног земљишта или из насеља, са претњом настајање штете на усевима и објектима.Када водостој достигне ниво редовне одбране,утврђен у складу са критеријумима за увођење мера одбране од поплаве из оперативног плана, а очекује се даљи пораст водостоја проглашава се ванредна одбрана од поплава.

3. Ванредно стање настаје када није могуће са људством, средствима и постојећим капацитетима за одбрану од поплава отклонити опасност од поплава ширих размера и вечих материјалних штета. Главни руководилац одбране од поплава обавестиће Општински штаб за ванредне ситуације ради хитног проглашења ванредног стања одбране од поплаве. Неопходно је ангажовање додатне радне снаге и механизације, ради преузимања вечих радова (ископавање нових канала, покретни црпни агрегати и сл.).

На водама **II реда редовна, односно ванредна одбрана од поплава** проглашава се на деоницама на којима постоје изграђени заштитни водни објекти, тј. на деоницама на којима се спроводи одбрана од поплава, по испуњењу утврђених критеријума за проглашење редовне, односно ванредне одбране од поплава из локалног оперативног плана.

На водама **II реда** на којима не постоје изграђени заштитни водни објекти стање приправности се проглашава по испуњењу утврђених критеријума за проглашење стања приправности из локалног оперативног плана.

Највеће штете од бујичних поплава догађају се приликом падања бујичних киша на сливовима Тламинске и Љубатске реке.

Потребно је у најскорије време израдити пројекте противерозијоног уређења сливова и токова.

Приоритетно је уређење реке Драговиштице и Љубатске, а затим Тламинске и Божичке реке.

За случај ванредних ситуација због бујичних поплава, обавезно је посебно добро разрадити део процедуре најаве поплава у консултацијама са радарском службом и радараром на планини Кукавици, која је део сектора за ванредне ситуације, да уколико се уочи да предстоје падавине минималног интензитета вечег од 40мм/час и висине падавине 60мм.

О потреби проглашења ванредне ситуације услед поплава на водама **II реда** на територији општине Босилеград одлучује председник општине сагласно Општег плана за одбрану од поплава 2024. године („Службени гласник РС“, бр.117/23 од 27.12.2023.г).

ЗАШТИТА И СПАСАВАЊЕ ОД ПОПЛАВА И НЕСРЕЋА НА ВОДИ И ПОД ВОДОМ

Заштиту и спасавање од поплава и других несрећа на води и под водом обухвата планирање, изградњу одржавање и ојачавање оштећених објеката за заштиту од поплава, осматрање и извиђање стања водостоја, узбуђивање, планирање и спровођење евакуације становништва и материјалних добара из угрожених подручја, планирање и обезбеђење превозења и прелаза преко река, одстрањивање воде из поплавлених објеката, проналажење и извлачење настрадалих и утопљених, збрињавање угроженог становништва и санирање последица изазваних поплавама.

Општим и оперативним планом за одбрану од поплава утврђује се праћење, организација и спровођење одбране од поплава која је у надлежности водопривредних органа, привредних друштва и других правних лица чија је делатност заштита од штетног дејства вода и управљање водама и водопривредним објектима.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе израђује план заштите и спасавање од поплава за територију јединице локалне самоуправе.

Републички хидрометеоролошки завод и надлежни републички и покрајински орган за водопривреду и јавна водопривредна предузећа, сходно извештајима и прогнозама, обавештавају надлежну службу и надлежне штабове за ванредне ситуације о нивоима водостоја, проглашеној фази одбране, развоју ситуације и мерама које се предузимају.

Уколико је одбрамбена линија угрожена дуготрајним високим водостојем или дође до превазилажења критичног водостоја за који је одбрамбени систем димензионисан, надлежни штаб за ванредне ситуације предузима мере непосредне одбране од поплава и предлаже проглашење ванредне ситуације.

Надлежни штаб за ванредне ситуације може се укључити у активности заштите од поплава и пре проглашења ванредне ситуације, ако је на основу процењеног ризика то потребно.

У заштити и спасавању људи, материјалних и културних добара и животне средине од поплава учествују: органи и организације надлежни за водопривреду, надлежна служба и друге организационе јединице Министарства, јединице цивилне заштите овлашћена и оспособљена правна лица и друге оспособљене организације, грађани и други субјекти чија је имовина угрожена поплавом, а по потреби и војска Србије.

СИСТЕМ ВЕЗА У СПРОВОЂЕЊУ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

Систем веза за организовање и спровођење одбране од поплава на подручју општине Босилеград, обезбеђен је применом постојеће телефонске везе за везу свих субјеката у одбрани, телефакс веза као и радио веза.

Мобилне везе обезбеђене су за руководство сталног тела - Штаба за управљање и предузимање мера у случају елементарних и других већих непогода. Режим комуникација путем веза између субјеката у одбрани од поплава и руководства сталног тела - Штаба, одвија се по шеми руковођења и координације, која је саставни део овог Плана.

Општинским Оперативним годишњим планом, по усвојеној шеми руководјења, координације и субординације, дефинисани су подаци од значаја за успостављење ефикасне и поуздане комуникације између учесника у одбрани.

Председник сталног тела - Штаба је задужен за комуникацију и субординацију са свим субјектима у свим фазама одбране од поплава.

За ажурност свих података за чланове сталног тела – Штаба у шеми за руковођење и субординацију председник одређује једног од чланова Штаба.

ЕВАКУАЦИЈА И ЗБРИЊАВАЊЕ УГРОЖЕНОГ И НАСТРАДАЛОГ СТАНОВНИШТВА

У случају наглог пораста водостаја, Општински Штаб за ванредне ситуације процењује степен опасности, активира надлежно људство, потребне мере и механизацију, а ако очекивана одбарана превазилази одбрамбене капацитете проглашава ванредну ситуацију, активирају се снаге МУП-а за одбрану и спасавање, цивилна заштита, комуналне службе, водопривредна и друга предузећа. Битно је

благовремено алармирати јавност и становништво на угроженом подручју преко локалних радија, јер за кратак временски период становништво мора стално дочекати наредбу о евакуацији и спасавању становништва, смањењу материјалних губитака.

Главни кораци у операцији спасавања становништва су:

- Идентификација простора која се евакуише
- Развијање процедуре за евакуацију (правац, дестинација, време)
- Формирање центра за пријем и приврмени боравак угрожених
- Ургентне мере (хитна медицинска помоћ, противпожарна заштита, интервенција комуналне службе у случају прекида снабдевања воде и струје), и
- Повратак евакуисаног становништва по налогу Општинског Штаба.

Евакуација од поплава врши се померањем становништва, стокe и материјално техничка средстава на ближа безбедна подручја, код суседа или родбине угрожених.

У случају поплаве ширих размера, капацитети у којима ће се вршити смештај угрожених су, јавни објекти (сале, домови месних заједница, слободне магацинске просторе, слободне стамбене објекте) и угоститељско туристичке организације које располажу смештајним капацитетима.

Евакуација се предузима када предстоји или су настале опасности изазване поплавом, које угрожавају становништво, тако да је нужно да становништво ради заштите и спавања напусти угрожену територију.

Одлуку о евакуацији доноси Председник општине (Командант ОШВС) на предлог Начелника одељења за ванредне ситуације Пчињског округа.

Евакуацију палнира и организује Општински Штаб за ванредне ситуације у сарадњи са Одељењем за ванредне ситуације Пчињског округа.

Одлуку о евакуацији спроводи:

- Руковођење: Општински Штаб за ванредне ситуацију - ОШВС
- Регулисање саобраћаја - саобраћајна полиција
- Превоз угроженог становништва - локални превозници (Јединство Кавим Браће и други приватни аутопревозници.)
- Одржавање реда и заштита имовине - полиција
- Прихват евакуисаних грађана - Повереник ЦК, школска управа и установа за децу предшколског узраста.

У складу са планом евакуације ОШВС приступа се спровођење евакуације угроженог становништва. Евакуацијом руководи помоћник начелника штаба за евакуацију.

Након саопштења наредбе о евакуацији процењује се да ће се 1/3 угрожених грађана сама евакуисати са угрожене територије (пешице или сопственим возилима) на безбедно подручје.

У складу са ситуацијом на терену место за прихват угроженог становништва одређује ОШВС.

Приоритет при евакуацији имају особе са инвалидитетом, болесне особе, деца, трудне жене, мајке са малом децом и старе особе.

Локани превозници врше превоз угроженог становништва до места за прихват. Контролу саобраћаја, одржавање реда и заштиту имовине евакуисаних врши полиција и војска Србије.

Прихват евакуисаних врше повереници цивилне заштите и руководилац установе где се врши прихват.

Ради збрињавања угроженог и настрадалог становништва код поплава, неопходно је предузети мере за приврмени смештај, исхрану, здравствену заштиту и обезбеђење других неопходних потреба становништва.

Збрињавање угрожених и настрадалих планира и организује Одељење за ванредне ситуације Пчињског округа.

По плану ОШВС збрињава угрожене и настрадалог становништва извршити привремени смештај у просторије дома културе, школских и предшколских установа, спортске хале и др.

Одмах након прихвата, тимови психолога и социјалних радника обављају разговор са евакуисаним становништвом.

Носиоци збрињавања:

Општинско веће,

Цивилна заштита и

Општинска организација Црвеног крста.

Сарађују:

Општинска управа - извршни органи локалне самоуправе обезбеђују флаширану воду и храну за евакуисане;

Дом здравља Босилеград - обезбеђује здравствену заштиту психо троуматизованих;

Школска управа - за рад са децом обезбеђује школске педагоге и психологе;

Центар за социјални рад - преузеће бригу о социјално угроженим лицима;

ЈП“ Услуга“ - обезбеђује водоснабдевање;

Санитарна инспекција - налаже мере хигијенско-епидемиолошке заштите;

Еколошка и комунална инспекција - спроводи мере из своје надлежности;

Полиција - обезбеђује одржавање реда и заштиту евакуисаних и њихову имовину и

Хуманитарне невладине организације – ангажују се у циљу обезбеђење хуманитарне помоћи за настрадале.

ПРОЦЕНА ШТЕТЕ ОД ПОПЛАВА

Након престанка опасности од штетног дејства вода и обезбеђења услова за приступ угроженом подручју, посебна комисија коју именује Општински орган управе, извршиће детаљан обилазак поплавлјеног подручја у циљу идентификације материјалних штета по врсти објеката и добара и благовремене израде извештаја са одговарајућом фото – документацијом.

Начин и делокруг рада ове комисије дефинише се посебним актом Скупштине општине – Општинског већа. Наведени акт посебно дефинише критеријуме за процену штете уз усаглашавање са важећим критеријумима Републичких институција којима се доставља извештај.

ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

Одбрану од поплава на водотоцима са изграђеним заштитним водопривредним објектима – насипима, обухваћеним републичким Оперативним планом за одбрану од поплава финансира Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, средствима обезбеђеним у оквиру годишњих планова и програма радова за одбрану од поплава, које верификује Влада Републике Србије.

Одбрану од поплава на подручјима нерегулисаних водотока и осталих бујичних токова и сливова обухваћених годишњим Оперативним планом за одбрану од поплава, финансира се из општинског буџета.

Потребна средства за финансирање одбране од поплава у надлежности општине Босилеград, дефинисаће се на основу реално утврђене вредности за спровођење утврђених активности, мера и радова.

НАЧИН РУКОВОЂЕЊА И СПРОВОЂЕЊА МЕРА У ОДБРАНИ ОД ПОПЛАВА

Руковођење заштитом од поплава, као и спровођење мера врши Штаб за ванредне ситуације за територију општине, који образује скупштина општине са својим органима и људством по својим систематизацијама.

Стручну помоћ у руковођењу одбране од поплаве на незаштићеном подручју организује Штаб за ванредне ситуације општине Босилеград са људством које обезбеђује из радних организација, и грађанима месне заједнице. Одбрамбени материјал, опрему, механизацију и алат обезбеђује се преко радних организација.

Председници Месних заједница и шефови месних канцеларија дужни су да пруже сву потребну помоћ руководиоцима одбране од поплава, у организовању људства, обавештавања надлежних органа и становништва у циљу ефикасне заштите материјалних добара сами се укључе са својим месним заједницама у активностима одбране и заштите од поплава. Посебно савети месних заједница на основу сопствене процене угрожености своје територије од поплава, ради превентивног деловања могу иницирати ангажовање грађана и материјалних добара са своје територије кроз добровољне радове и активности на изради и прочишћавању канала и речних корита у циљу заштите и спасавања од поплава..

Поред општинског органа и штаба за одбрану од поплава активно ће бити укључене и месне заједнице и грађани општине Босилеград.

НАЧИНИ ДЕЛОВАЊА У СЛУЧАЈУ ПОПЛАВА НА ОДРЕЂЕНОЈ ДЕОНИЦИ ВОДОТОКА

Руководиоци одбране од поплава сливних подручја, организују редовну одбрану од поплава за своје сливно подручје.

Општински Штаб за ванредне ситуације, организују редовну одбрану од поплава за територију своје општине.

Команданта Општинског Штаба за ванредне ситуације уводи ванредне мере одбране од поплава, што подразумева ангажовање оперативе предузећа задужених за обезбеђење алата, материјала, опреме и механизације.

Општински Штаб за ванредне ситуације директно комуницира са Републичким хидрометеоролошким заводом - РЦ „Кукавица“ и повереницима у месним заједницама (месним канцеларијама) прикупља информације о могућности настанка поплава на одређеној деоници.

Извештајне хидролошке станице за ванредно осматрање водостаја у надлежности су Републичког хидрометеоролошког завода Србије са условним водостајима. Условни водостај је водостај при коме Републички Хидрометеоролошки завод Србије почиње да ванредно осматра водостаје и издаје упозорења и прогнозе водостаја. У случајевима најаве веће количине падавина и топљења снега и могућности настанка поплава на одређеној деоници, односно одређеном сливном подручју, обавештавају Општински Штаб за ванредне ситуације, као и Центар за осматрање и узбуњивање у ванредним ситуацијама.

Општински Штаб за ванредне ситуације организује, у сарадњи са оперативом предузећа која су задужена за обезбеђење алата, материјала, опреме и механизације (ЈП“Услуга“ Босилеград и ЈП“Дирекција за грађевинско земљиште“Босилеград).

Одбрана од поплава састоји се од радова на подизању насипа од земље, односно цакова пуњених песком. С обзиром на могућност складиштења потребног материјала за израду насипа као први корак треба предузети довоз материјала за израду насипа -

песак, односно почети са ископом и превозом земље из најближег позајмишта, или депоније.

У случају потребе за већим бројем ангажованих лица, Командант Општинског Штаба за ванредне ситуације ангажује додатно људство у месним заједницама.

По завршеним активностима Општински Штаб за одбрану од поплава дужан је да у року од 15 дана достави извештај о извршеној одбрани од поплава Скупштини општине Босилеград.

СТРУКТУРА И СТАЊЕ МЕХАНИЗАЦИЈЕ У ОПШТИНИ ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА У РЕЖИМУ РЕДОВНЕ И ВАНРЕДНЕ ОДБРАНЕ ОД ПОЛАВА

За радове на редовно одржавање и чишћење на водама II реда на територији општине Босилеград, општина Босилеград ангажује: ЈП „Услуга“ и ЈП „Дирекција за грађевинско земљиште“ Босилеград, а у ванредним ситуацијама по потреби се ангажују приватне фирме које поседују адекватну механизацију.

ОБИМ И ПРВЕНСТВО УЧЕШЋА ПРЕДУЗЕЋА-УСТАНОВА

Права и дужности предузећа, установа и грађана у заштити од штетних дејства прописана су Законом о водама (Службени гласник Р.С. број 30/2010, 93/12, 101/16 и 95/18 и др. закон) и Закона о ванредним ситуацијама (Службени гласник Р.С. 111/2009, 92/2011 и 93/2012).

За заштиту подручја од поплаве потребна су значајна материјална средства која се морају обезбедити од стране општине, као и од стране предузећа задужена за спровођење и предузимање мера одбране од поплаве.

Радна снага, материјал и опрема која обезбеђује општина у случају поплаве су следеће:

„Јавно предузеће за грађевинско земљиште и путева“ Општине Босилеград и ЈП „Услуга“ Босилеград

- у сарадњи са руководиоцем одбране од поплава непосредно се ангажује на спровођење радова и мера у одбрани од поплава, ангажовањем механизације и опреме неопходних за одбрану од поплава.

Ангажовање радне снаге и механизације

Јавно предузеће за грађевинско земљиште и путеве има запослено 64 радника, а од механизације поседује: камиона 5 ком. булдожера 3 ком., ровокопача 1 ком. гредер 2 ком. цистерна 1 ком. и трактор 2 ком.

ЈП „Услуга“ из Босилеграда има запослено 20 радника, а од механизације поседује: 1 камион, 2 ровокопача, 1 трактор и један булдожер.

Материјална и друга потребна могућност за ову заштиту су спречавање штета коју изазивају бујице и реке, притом је неопходно редовно одржавање корита и потока на најкритичнијим местима где су угрожене куће и пољопривредно земљиште.

ПРЕДВИЂЕНИ ПРЕВЕНТИВНИ РАДОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД ЗА ВОДЕ II РЕДА ЗА 2024. ГОДИНЕ У ОПЕРАТИВНОМ ПЛАНУ

Поред наведених радова, као дугорочне и краткорочне мере које би требало предузети на заштити подручја општине од могућих поплава и бујица неопходно је да се у току 2024. године, предузму одређене превентивне мере којим би се смањило штетно дејство вода и да би последице изазване плављењем биле што мање неопходно је предузети одређене превентивне мере одбране од полава, које би се састојале у следећем:

- Потребно је да се на свим, категорисаним и некатегорисаним путевима и на јавним површинама редовно одржавају постојећи објекти, мостови, пропусти, насипи, канали, ваде и др. у исправном стању и вршити затрављивање и пошумљавање приобалних површина.

- Да се преко месних заједница предузму привремене мере на подизању локализационих или насипа мањих димензија нарочито на површинама која су изложена поплавама сваке године а вода у њих улази кроз уске рукавце, а ови насипи не захтевају неке велике и обимне радове, не заузимају веће површине земљишта за материјалне радове и трупове насипа.

- Да се преко месне заједнице предузму мере организовања и указивања потреба да свако домаћинство приликом пролећних радова на пољопривреди, чије се имање налази поред реке изврши чишћење дела корита од пањева, грања, шибља и другог отпадног материјала, затим да се изграде локални грудобрани око угрожених површина који би се одржавањем из године у годину оспособили за поплаве већих размера. Ова акција би била нарочито ефикасна када би се суседна домићинства удружила па би у том случају мере превентивне заштите обухватиле веће површине.

- Да се у месним заједницама, по могућству предузму мере на завођењу, односно организовању редовних краткорочних акција у радној снази и расположивој механизацији (трактора са приколицама и др.) нарочито на уређењу, односно чишћењу корита река и потока и да се брзим акцијама изврши чишћење од шибља, смећа и другог материјала на оним деловима на којима се вода најчешће излива. Обично су то мале дужине које се са релативно мало радне снаге могу лако и брзо санирати.

- Проширити и повећати контролу на засипању корита отпадним материјалом и смећем и потпуно забранити бацање отпада и друге врсте депоновања материјала у приобаљу и речна корита потока, долина и др. местима и површинама са којих се слива и отиче атмосферска и друга површинска вода.

- Обезбеђење финансијских средстава за изградњу и одржавање речних корита и извођења других радова на заштити од поплава, за ангажовање људства и материјално техничких средстава у примени плана од поплава и санације последица од поплава.

ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА

П О П И С

- камиони
- машине (багер, булдожер или утоваривач),
- цакови (јутани) 3000 ком
- ашови 50 ком
- лопате 50 ком
- секире 25 ком
- тестере 25 ком
- чекићи 20 ком
- клешта 20ком
- паљена жица 25 кг
- ексери 20кг
- крампови 40 ком
- лампе 40 ком
- канап за вреће – клубе 25 ком
- чизме рибарске 30 пари
- чизме рибарске кратке 200 пари
- приручне апотеке 40 комада
- кабанице 80
- моторне тестере 3 комада

За припрему спровођења Оперативног плана одбране од поплаве на водама II реда на територији општине Босилеград за 2024. год. потребно је обезбедити следећи материјал:

Редни	Врста материјала	количина	Јединица м	Јединична	свега
1.	Цак јутани	3000	комад	60,00	180.000,00
2.	Канап за вреће	25	клубе	450,00	11.250.00
3	Акумулаторе за бат.лампе	40	комад	1.800,00	72.000,00
4.	Чизме дубоке-рибарске	30	пар	4.500,00	135.000,00
5.	Чизме гумене	200	пар	2.000,00	400.000,00
6.	Паљена жица	25	кг	170,00	4.250,00
7.	Ексери разни	20	кг	200,00	4.000,00
8.	Приручна апоте.	40	комад	1.500.00	60.000,00
9.	Ашови	50	комад	500.00	25.000,00
10.	Лопате	50	комад	800.00	40.000,00
11	Секире	25	комад	2,000,00	50.000,00
12.	Тестере	25	комад	1 000,00	25 .000,00
13.	Чекићи	20	комад	600,00	12.000,00
14.	Клешта	20	комад	700,00	14.000,00
15.	Крампови	40	комад	1500,00	60.000,00
16.	Моторна пумпа за воду	1	Комад	50,000,00	50.000,00
17.	Моторне тестере	3	комад	45,000,00	135.000,00
18.	Кабанице	80	комад	2,000,00	160.000,00

СВЕГА:

1.437.500,00

Списак руководилаца Општинског штаба за ванредне ситуације

Ред . Бр.	Руководиоци штаба за Ванредне ситуације	Име и презиме	Телефон	Телефон на послу
1.	Командант штаба	Владимир Захаријев	065-4059980	017/877-006
2.	Заменик команданта штаба	Даниел Зарев	064-6465736	017/878-568
3.	Начелник	Звонимир Ђорђевић	064-2454362	

Списак чланова Општинског штаба за ванредне ситуације

Ред . Бр.	Чланови штаба за ванредне ситуације (име и презиме)	Занимање	Телефон	Телефон на послу
1.	Славчо Владимиров	Председник С.О. Босилеград	064-6371079	017/878-825
2.	Иван Јорданов	Зам.председника Скупштине и шеф пословнице ЕДС	064-6640999	
3.	Синиша Илић	Начелник ПС Босилеград	064-8929634	017/877-151
4.	Предраг Трајков	Директор ЈП“Услуга“ Босилеград	063-409031	017/877-226
5.	Страшко Апостолов	Директор ГЗП Босилеград	065-6241220	017/878-563
6.	Горан Василев	Директор ДЗ Босилеград	060-6688328	017/877-811
7.	Миодраг Јакимов	Начелник Општинске Управе	064-6739390	017/877-337
8.	Слађан Милков	Командир ВСЈ Босилеград	064-8923895	017/877-123
9.	Руска Божилов	Секретар Црвеног крста Босилеград	064-6641007	017/878-534
10.	Тасе Илијев	Власник превозничке фирме, „Таса Турс“ Босилеград	064-6641123	017/877-381
11.	Предраг Ђорђевић	Директор Центра за социјални рад Босилеград	064-6469432	017/878-815
12.	Рада Ђорђевић	Директор Ветеринарске амбуланте Босилеград	064-6594606	017/878-258
13.	Анани Јорданов	Шеф испостави ЕД Босилеград	0648367693	017/877-011

ПОВЕРЕНИЦИ-ПРЕДСЕДНИЦИ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА

1. За повереника и заменика повереника цивилне заштите месних заједница општине Босилеград именују се за:

- МЗ. БЕЛУТ

Повереник Оливера Стоичков; 0647075548

Заменик повереника, Бранко Рангелов

- МЗ. БОСИЛЕГРАД

Повереник Симеон Стојанов; 0646429885

Заменик повереника Михајло Јојић

- МЗ. БИСТАР

Повереник Валентина Тасев; 064 3589750

Заменик повереника

- МЗ. БРАНКОВЦИ И РИБАРЦИ

Повереник Асен Арсов; 064 0077729

Заменик повереника Винко Светозаров

- МЗ. БРЕСНИЦА

Повереник Винко Димитров; 064 3517127

Заменик повереника

- МЗ. БУЦЕЉЕВО

Повереник Митко Николов; 064 6667202

Заменик повереника Бојан Николов;

- МЗ. ГЛОЖЈЕ

Повереник Ненко Николов; 063 7034062

Заменик повереника Венко Александров;

- МЗ. ГОЛЕШ

Повереник Зоран Јорданов; 064 6667206

Заменик повереника Игор Стојчов

- МЗ ЖЕРАВИНО

Повереник Зорица Велинова

Заменоик повереника Бранко К. Анастасов

- МЗ КАРАМАНИЦА

Повереник Жарко Михаилов; 064 2848977

Заменоик повереника Славчо В. Михаилов

- МЗ ДОГАНИЦА

Повереник Милачков Василов

Заменик повереника Кирил Христов

- МЗ. ГОРЊА ЛИСИНА

Повереник Бошко Божилов;064 3523569

Заменик повереника

- МЗ. ГОРЊА ЛЈУБАТА

Повереник Владимир А. Стојнев;065 5698545

Заменик повереника Борис Борисов;

- МЗ. ГОРЊА РЖАНА

Повереник Драган Величков 066 9162204

Заменик повереника Љубен Стаменов

- МЗ. ГОРЊЕ ТЛАМИНО

Повереник Милачко Јованчов;064 3815794

Заменик повереника Влајко Милков;065 5410820

- МЗ. ГРУЈИНЦИ

Повереник Харалампи Манојилов;065 6420947

Заменик повереника

- МЗ. ДОЊА ЛИСИНА

Повереник Снежана Алексов;064 5922929

Заменик повереника Славко Спасов

- МЗ. ДОЊА ЛЈУБАТА

Повереник Војкан Владев;066 9022974

Заменик повереника Љиљана Манасијев;064 4455313;

- МЗ.ДОЊА РЖАНА

Повереник Добрен Величков;063664195

Заменик повереника

-

- МЗ. ДОЊЕ ТЛАМИНО

Повереник Горан Атанасов;065 6732862

Заменик повереника Милан Љубенов;064 7023251

- МЗ. ДУКАТ

Повереник Минко Стоименов ЈМБГ: 0802967743312

Заменик повереника Владе Васев

- МЗ. ЗЛИ ДОЛ

Повереник Звонко Стаменов; 064 5010590

Заменик повереника

- МЗ. ИЗВОР

Повереник Горјан Миланов 064 6371106

Заменик повереника Љубен Величков

- МЗ. ЈАРЕШНИК

Повереник Павле Иванов;064 5922845
Заменик повереника Зоран Георгиев;0643648091

- МЗ. МИЛЕВЦИ
Повереник Данче Јорданов;064 6640999
Заменик повереника Габријела Дончов

- МЗ. МЛЕКОМИНЦИ
Повереник Добрила Иванов 069 1530215
Заменик повереника
-МЗ НАЗАРИЦА

Повереник Мирослав Постолов; 064 4722089
Заменик повереника Гоше Станоевић

- МЗ. МУСУЉ
Повереник Силвана Јакева ;0644715766
Заменик повереника Јордан Трајков

- МЗ. ПАРЛОВО
Повереник Тони Здравков;0621834288
Заменик повереника Борис Анастасов

- МЗ. ПЛОЧА
Повереник Даница Василов;064 7006301
Заменик повереника : Драган Митов;0646384563

МЗ БАРЈЕ
Повереник Раде Аначков
Заменик повереника Милан Анастасов

- МЗ. РАДИЧЕВЦИ
Повереник Томислав Иванов;065 5812716
Заменик повереника

- МЗ. РАЈЧИЛОВЦИ
Повереник Анани Јорданов;064 8367693
Заменик повереника Горан Миланов

-МЗ. РЕСЕН
Повереник Бобан Јонев;064 9027623
Заменик повереника Кирил Зарев

МЗ. РИКАЧЕВО
Повереник Миле Борисов;064 6667126
Заменик повереника Драган Тасков

- МЗ. ЦРНОШТИЦА
Повереник Игор Божилов;064 5922795
Заменик повереника милачко Миланов;0643280052

Председници савета месних заједница су уједно и повереници Штаба за ванредне ситуације за територију своје месне заједнице.

Ако је поплава угрозила животе и здравље људи и материјална средства у већем обиму, а процени се да организовање и ангажовање расположиве снаге неће бити довољне за извршење потребних података, Општинско веће општине Босилеград на предлог Општинског Штаба за ванредне ситуације може затражити помоћ од стране јединице војске Србије.

Општински Штаб за ванредне ситуације обавља следеће послове:

- Одговоран је за спровођење одбране од поплава у свим фазама одбране на свом подручју;
- Остварује стални контакт и сарадњу са ВЦ „Морава“ Ниш у припремама и спровођењу мера одбране од поплава;
- Врши непосредан увид у стање на угроженом подручју и редовно доставља информације Центру за обавештавање Врање;
- Предлаже обезбеђење потребне механизације и спровођење радова и мера на свом подручју и који превазилази могућност општине Босилеград;
- Организује и руководи хитним радовима и мерама на угроженом подручју;
- Подноси извештај о предузетим мерама и активностима у одбрани од поплава;
- Води евиденцију о стању на терену, ангажованом људству, механизацији и др.;
- Организује спровођење процене штета од последица поплава.

Командант општинског Штаба обавља следеће послове:

- Координира припреме и спровођење одбране од поплава у свим фазама одбране;
- Обезбеђује услове за имплементацију Оперативног Плана код свих општинских субјеката;
- Сарађује са председницима месних заједница и повереницима;
- Припрема програм приоритетних радова и прати реализацију радова;
- Обезбеђује услове за реализацију програма мера и активности за информисање и едукацију грађана;
- Прима и прати информације у вези са наиласком олујних облака које му доставља Центар за обавештавање;
- Издаје наредбу о предузимању мера у одбрани од поплава, које се односе на ангажовање радне снаге, механизације и других средстава;
- Организује и спроводи, у сарадњи са другим субјектима, програм мера и активности за обезбеђење приватних центара за прихват људи и имовину у ванредним околностима и даје предлог надлежном органу за евакуацију становништва и имовину у ванредним околностима;
- Анализира информације са угрожених подручја и обавештава Скупштину општине и друге надлежне органе о предузетим мерама и радњама у одбрани од поплава, као и о размерама насталих штета од поплава;
- Обезбеђује услове за спровођење мера и руководи активностима и радовима на отклањању последица од поплава по престанку опасности.

Повереници месних заједница:

- Координирају активности са Општинским Штабом за ванредне ситуације;
- Непосредно спроводе мере заштите од поплава;
- Предлажу спровођење радова и мера на свом подручју;
- Организују и руководе хитним радовима и мерама на свом реону по налогу Општинског штаба за ванредне ситуације;
- Обезбеђују учешће грађана у заштити и спасавању од поплава;
- Обавештавају Штаб за ванредне ситуације о стању на угроженом подручју и предузетим мерама.

Месне заједнице, преко савета месних заједница, а у сарадњу са стручном службом за послове пољопривреде и водопривреде Општинске управе, дужна је да:

- У периоду сетвених радова обезбеди обраду пољопривредног земљишта са трасирањем одводних канала за одводњавање атмосферских вода;
- Да обезбеди контролу над стањем речних токова и депоновање смећа, земље и отпадног материјала како би се спречило сужавање речних корита;
- Да именује поверенике за одбрану од поплава.

Грађани насељених места, власници и корисници државних, друштвених и других објеката дужни су да :

- Редовно одржавају (чисте) канале, пропусте и друге објекте који служе за одвођење сувишних атмосферских вода испред својих стамбених, пословних и других зграда, дворишта и пољопривредног земљишта;
- Преко савета месне заједнице и инспекцијских органа обезбеде забрану неконтролисаног бацања отпада у речне токове, потоке, долине и на другим местима који имају намену природног отицања атмосферске воде.

ЛИЦА ЗАДУЖЕНА ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОПЛАВНИХ ДОГАЂАЈА НА ПОДРУЧЈУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Лице задужено за евидентирање и обавештавање о поплавама на територији општине Босилеград задужен је:

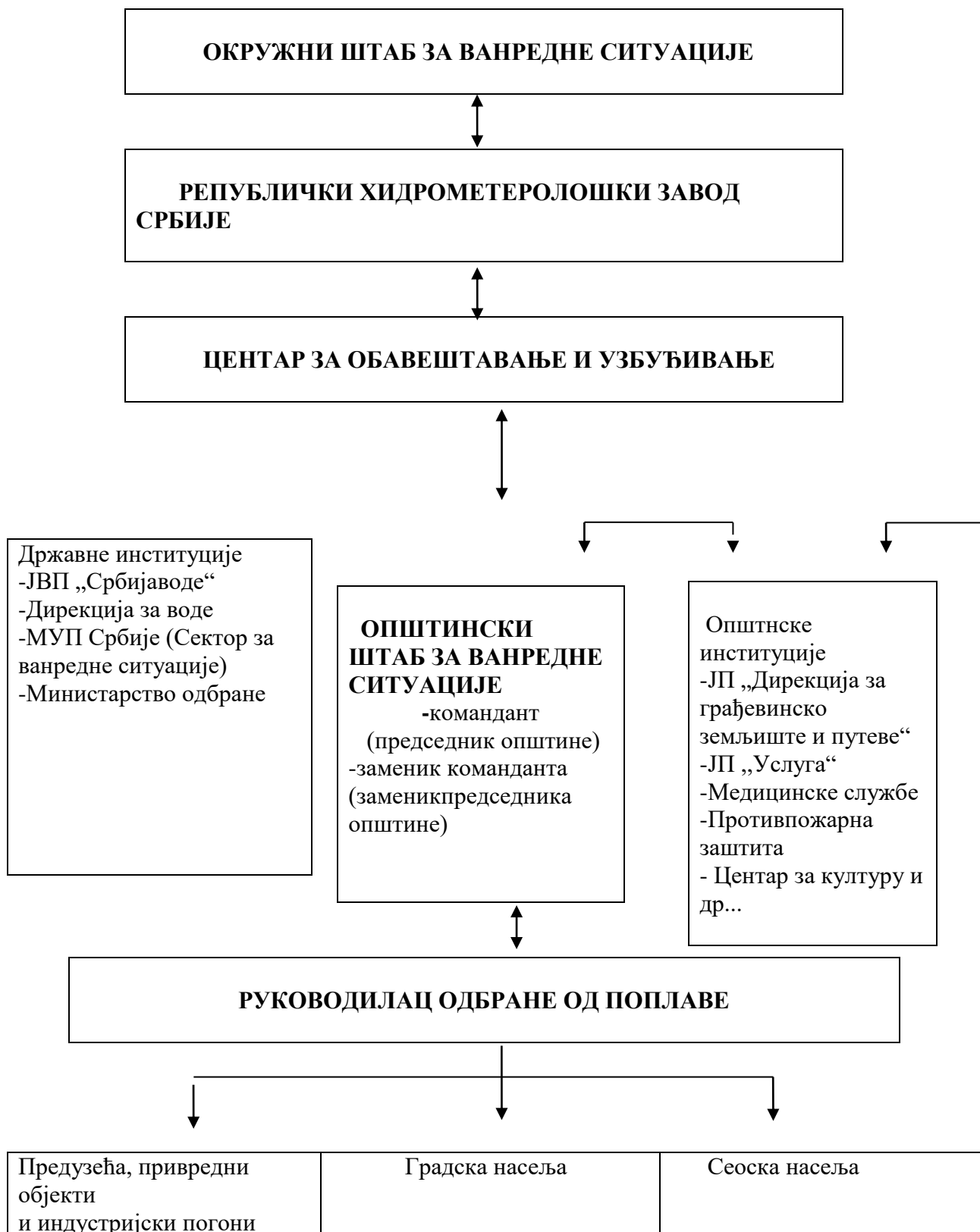
- **Члан општинског већа Данијел Зарев телефон 060/6667178 ,
kzmbosilegrad@gmail.com**

Саставни део плана заштите од поплаве чине:

- списак руководиоца одбране од поплаве,
- списак повереника у Месним заједницама у општини Босилеград
- карта(прсторни план) општине Босилеград

ШЕМА

РУКОВОЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

ПЛАН И МЕРА НА ЗАШТИТИ ОД ЛЕДА

Процена је да на водотоцима који се уливају у Драговиштицу не може доћи до нагомилавања и покретања леда, који би изазвао загушења и затварања речних корита, па планом мера и радова на заштити од поплава нису предвиђене мере одбране од леда.

Обрадио
Владимир Митов, дипл. инг. пољ.

Начелник управе
Миодраг Јакимов, дипл. прав.